

**Het behandeltraject van jongeren in
Horizon, locatie Anker en
Scholengemeenschap Harreveld,
Aloysius Stichting**

*Stap 3 van het stapsgewijs toezicht op basis van
het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg*

Instellingsrapport

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs

Utrecht, januari 2014

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2009 heeft zij stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

Stap 2 werd uitgevoerd vanaf 2010 en is gericht op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen. Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Vanaf 2012 voeren de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs stap 3 uit, gericht op het *behandeltraject van de jongeren* in de instelling en in de bijbehorende school.

In dit rapport geven de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs samen antwoord op de vraag in hoeverre de instelling en de school in staat zijn om de jongeren een toereikend behandeltraject te bieden. Bij Horizon, locatie Anker wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door Scholengemeenschap Harreveld, onderdeel van de Aloysius Stichting.

Eindoordeel

Het eindoordeel van de inspecties luidt dat de kwaliteit van het behandeltraject voor jongeren in de gesloten groepen van Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld voor jongeren *voldoende* is.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties verwachten dat Horizon, locatie Anker binnen zes maanden zorgt:

- dat de integrale werkwijze, de trajectbenadering, ook daadwerkelijk geïmplementeerd en geborgd wordt en dat de kwaliteit van evaluaties op cliëntniveau en monitoring op organisatieniveau verbeteren.
- dat voor alle jongeren die al langer in Horizon, locatie Anker verblijven versneld een perspectiefplan beschikbaar is waarin het perspectief helder is verwoord.

Nabeschouwing

De staatssecretaris van VWS heeft de trajectaanpak van de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uitgewerkt in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' en het 'Pilotkader zorgtrajecten

Jeugdzorg^{PLUS} , en er een trajectfinanciering aan verbonden. Uitgangspunt van de *trajectbenadering* is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, terwijl instelling en school ook samenwerken met ketenpartners om de aansluiting van de jongeren na de jeugdzorg^{PLUS} goed te laten verlopen.

Het toezicht vindt plaats in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak. Daarom willen de inspecties hieraan aandacht geven in een nabeschouwing.

In 2012 startte het merendeel¹ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. Daar hoorde het pilotproject van locatie Anker niet bij. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de integrale aanpak van de behandeling bij locatie Anker een 'work in progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar de nieuwe aanpak was nog maar net gestart. Zoals aangegeven is de beoordeling van de meeste criteria bij locatie Anker voldoende. Maar ook is duidelijk dat nu de instelling en school nog maar kort voor het toezicht met de trajectaanpak zijn begonnen er met name op het gebied van monitoring en borging nog werk verzet moet worden.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat er niet altijd sprake is van continuïteit van het zorgtraject. Bij locatie Anker gaat het daarbij met name om jongeren met specifieke problematiek, zoals ernstige seksuele problematiek. Voorzieningen die de jongeren een woonplek zouden kunnen bieden, zijn nog niet altijd bereid om hen te accepteren. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

¹ Bij een deel van de instellingen, waaronder bij Horizon, locatie Anker, kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld ..	11
2.1 Planmatigheid	11
2.2 Perspectief	13
2.3 Resultaat	16
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschuwing	19
3.1 Eindoordeel	19
3.2 Nabeschuwing	19
Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school.....	21
Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties	25

Hoofdstuk 1 Inleiding

Jeugdzorg^{PLUS} is de naam die de zorgaanbieders zelf hebben gegeven aan de sinds 2008 bestaande vorm van gesloten jeugdzorg aan kinderen en jongeren met zeer zware gedragsproblemen. Met deze naam geven zij aan dat de geslotenheid maar één van de aspecten is van de intensieve behandeling die aan de zeer complexe jongeren wordt geboden.

Stapsgewijs toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg

In september 2008 heeft de MOgroep Jeugdzorg (inmiddels Jeugdzorg Nederland) het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg vastgesteld. Het Kwaliteitskader bevat veldnormen voor de sector en is opgesteld door afgevaardigden van de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} samen met de betrokken inspecties; naast de Inspectie Jeugdzorg zijn dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs.

Een nieuwe vorm van zorg heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen. Dit was door de sector voorzien en gepland in het Kwaliteitskader. Daarom staan in het Kwaliteitskader *drie stadia* waarin de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} moeten gaan voldoen aan deze normen. In navolging hiervan heeft de Inspectie Jeugdzorg toezicht in drie stappen gepland. Zij noemt dit het stapsgewijze toezicht, dat zij in 2008 op verzoek van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin is gestart bij alle instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} en dat loopt tot en met 2013 met een uitloop in 2014.

De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2009 en 2010 stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op het thema Gesloten Leefomgeving in het Kwaliteitskader. Dit toezicht was toegespitst op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

In 2010 en 2011 was de uitvoering van stap 2 van het stapsgewijze toezicht aan de beurt naar normen uit de thema's Opvoeding, Dagprogrammering en Personeel van het kwaliteitskader. De Inspectie Jeugdzorg heeft dit toezicht toegespitst op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen.

Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Stap 3 Behandeltraject van de jongere

In 2012 en 2013 komen de laatste thema's uit het Kwaliteitskader aan de beurt. Deze thema's, Behandeling en Ketensamenwerking zijn belangrijke thema's in de trajectbenadering.

De staatssecretaris van VWS sloot hierop aan in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 13 april 2011 en in het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 20 december 2011 en verbond er ook een trajectfinanciering aan. In 2012 startte het ministerie van VWS met het financieren van

de pilots. Een deel van de instellingen ontving de financiering in 2013. In deze pilots werken de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uit hoe zij in trajecten willen werken.

De *behandeling* in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} kan niet los gezien worden van een langer durend traject dat erop gericht is de jongere weer succesvol te laten participeren in de maatschappij. Dat betekent dat vanaf de start van de behandeling duidelijk moet zijn wat de jongere en zijn gezin aan behandeling en begeleiding nodig hebben om zover te komen. Het gaat om professionele individuele behandeling op basis van de behandelvraag of -behoefte van de jongere. Onder individuele behandeling verstaan de inspecties meer dan een structuur op de leefgroep. Bovendien hoort een individuele behandeling niet los te staan van de omgeving van de jongere: van zijn leefgroep, zijn gezin en zijn school. Een goede uitwisseling tussen de behandeling en die omgeving zorgt ervoor dat de behandeling effectief is.

De behandeling van de jongere moet worden vastgelegd in een plan, waarin ook is opgenomen hoe de ouders en de school betrokken zijn bij de behandeling.

Uitgangspunt van de *trajectbenadering* is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, de jeugd-GGZ, de zorg voor licht verstandelijk beperkte jongeren en collega-jeugdzorginstellingen om jongeren perspectief te bieden op een succesvolle terugkeer in de samenleving. In de trajectbenadering ligt de focus op wat jongeren nodig hebben. Wanneer een jongere in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} wordt geplaatst, wordt tijdens de behandeling al rekening gehouden met het hele verdere traject en wordt bepaald welke behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} de jongere nodig heeft opdat hij verder kan in het traject.

Waar nodig krijgen jongeren in hun behandeltraject na de behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} (intensief) nog (lichtere vormen van) begeleiding en behandeling. Het is mogelijk dat de instelling voor jeugdzorg^{PLUS} nog enige tijd begeleiding biedt, maar de begeleiding kan ook aangeboden worden door andere hulpverleners. Om de aansluiting goed te laten verlopen is samenwerking in de keten belangrijk.

Trajectfinanciering houdt in dat niet meer iedere hulpverleningsfase apart geregistreerd en gefinancierd wordt, maar het gehele traject vanaf jeugdzorg^{PLUS} tot en met de uitstroom uit de jeugdzorg.

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs voeren het toezicht stap 3 samen uit. De inspecties beoordelen aan de hand van een *toetsingskader* of het behandeltraject toereikend is. De thema's Behandeling en Ketensamenwerking zijn in het toetsingskader uitgewerkt in de thema's Planmatigheid, Perspectief en Resultaat.

Het toetsingskader dat de inspecties hanteren is een uitwerking van de normen uit het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. De inspecties hebben deskundigen uit de wetenschap geraadpleegd om te komen tot een toetsingskader met een aantal meetbare criteria dat zich richt op een toereikend behandeltraject. Over de invulling van dit toetsingskader hebben de inspecties vervolgens nauw overleg gehad met (vertegenwoordigers van) de instellingen en de scholen, zodat het gaat om zoveel mogelijk gedeelde opvattingen over wat een toereikend behandeltraject is.

Dit rapport

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs geven in dit rapport antwoord op de vraag of de jongeren die verblijven in de gesloten groepen van Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld een toereikend behandeltraject krijgen. Daarbij wordt ook aangegeven hoe ver de instelling is met de uitvoering van de pilot 'traject jeugdzorg^{PLUS}'.

Over Horizon, locatie Anker

Locatie Anker heeft in Harreveld in totaal 72 plekken jeugdzorg^{PLUS}. Het betreft 60 plekken voor jeugdigen met een 'hoog forensisch profiel'. Dat wil zeggen dat de opgenomen jongeren ernstige gedragsproblemen hebben, die verblijf binnen de maximale geslotenheid noodzakelijk maken. Locatie Anker heeft een gespecialiseerd aanbod voor jeugdigen met ernstige seksuele problematiek (ESP), een groep voor jongeren met speciale zorgbehoefte (Meander 3) en jeugdigen die niet in groepsverband behandeld kunnen worden (IBA). Daarnaast heeft locatie Anker een ZIKOS-afdeling (Zeer Intensieve Kortdurende Observatie en Stabilisatie) die een landelijke functie heeft. De afdeling ZIKOS is bedoeld voor kortdurende intensieve individuele zorg voor jongens en meisjes tot 18 jaar in een acute crisissituatie, die mede veroorzaakt wordt door een psychiatrisch ziektebeeld. De ZIKOS heeft plaats voor twaalf jongeren, verdeeld over een instroom- en een uitstroomgroep. De afdeling ZIKOS kenmerkt zich door een andere doelgroep en mede daardoor een andere aanpak. Naar de afdeling ZIKOS hebben de inspecties separaat onderzoek gedaan en gerapporteerd.

In het merendeel van de leefgroepen bij locatie Anker worden alleen jongens opgenomen. De ZIKOS en de bijzondere zorggroep zijn gemengde groepen. Locatie Anker was voorheen een Justitiële Jeugdinrichting en onderdeel van Avenier. Avenier is in 2012 bestuurlijk en op 31 december 2013 juridisch gefuseerd met Horizon Jeugdzorg en Onderwijs. Binnen locatie Anker worden voornamelijk jongeren opgenomen uit de provincie Zuid-Holland.

Het onderwijs bij locatie Anker wordt verzorgd door Scholengemeenschap Harreveld, onderdeel van de Aloysius Stichting. Elke leerling volgt zijn eigen onderwijstraject. In de onderwijstrajecten zijn de kwaliteiten van leerlingen het uitgangspunt. Het onderwijs richt zich op de reguliere VMBO-opleidingen, waarbij zoveel mogelijk diploma- en certificaatgericht gewerkt wordt. Daarnaast worden diverse MBO-opleidingen en praktijkonderwijs aangeboden. De Aloysius Stichting is een landelijk opererend bestuur voor cluster-4-scholen en SBO-scholen.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over het behandeltraject van de jongeren in de instelling en de school die hebben geleid tot het oordeel.

Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspecties, de noodzakelijke verbetermaatregelen en een nabeschuiving.

In *bijlage 1* is het toetsingskader opgenomen. Hierin worden de thema's beschreven waarop de inspecties toetsen met de criteria (verwachtingen) en indicatoren (hoe meten de inspecties).

In *bijlage 2* wordt de onderzoeksopzet van de inspecties beschreven.

Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld

In het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs toetsen de inspecties het behandeltraject voor de jongeren aan de hand van drie thema's. De verwachtingen van de inspecties (criteria) staan in het toetsingskader, dat in bijlage 1 is opgenomen. De criteria zijn uitgewerkt in indicatoren.

De thema's zijn:

- *Planmatigheid*; omdat de behandeling vanuit een gezamenlijke visie en een gezamenlijke planningscyclus moet plaatsvinden (uitgewerkt in drie criteria);
- *Perspectief*; omdat het perspectief van de jongere bepalend moet zijn voor de behandeling en het gehele traject (uitgewerkt in zeven criteria);
- *Resultaat*; omdat de behandeling moet leiden tot resultaat en dit moet aansluiten op het vervolg van het traject (uitgewerkt in twee criteria).

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de drie thema's.

Elke paragraaf bevat een tabel met de scores van de inspecties per criterium op een tweepuntsschaal: 'ja, voldoende' of 'nee, onvoldoende'. Wanneer enkele criteria niet voldoende zijn, kan het behandeltraject nog wel als voldoende toereikend worden beoordeeld, maar dan zijn verbetermaatregelen nodig, opdat de instelling bij alle criteria naar verwachting handelt. De wijze van beoordelen staat toegelicht in het toetsingskader, in bijlage 1.

2.1 Planmatigheid

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	✓	
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch		✓
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	✓	

Toelichting

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling van jongeren

Voor alle locaties jeugdzorg^{PLUS} van Horizon is de visie op trajectzorg uitgewerkt in het 'Pilotplan Trajecten Jeugdzorg^{PLUS}'. Locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld hebben een gezamenlijke 'Visie op Onderwijs en Behandeling van Jeugdigen op het Anker, Jeugdzorg^{PLUS}'.

opgesteld, die is opgenomen in het kwaliteitshandboek van locatie Anker. Daarnaast is een visie op het onderwijs in samenwerking met locatie Anker opgenomen in het jaarplan 2013 en de schoolgids van Scholengemeenschap Harreveld. Het behandelinhoudelijk beleid is gebaseerd op de pijlers zorg en hulp. Zorg is gericht op het aanbieden van een adequaat leer- en leefklimaat. Hulp is georiënteerd op een meer specifiek probleem; daarbij wordt gestreefd naar de inzet van evidence based interventies. In het primaire proces geven locatie Anker en de school invulling aan bovenstaande visie. Op locatie Anker wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van YOU TURN, waarvan de gedragstraining TOPs! (sinds kort in plaats van EQUIP) onderdeel uitmaakt. TOPs! bijeenkomsten worden twee keer per week gezamenlijk door een docent en een pedagogisch medewerker begeleid. Het behandelteam van locatie Anker en het team van de school onderhouden structureel contact met elkaar over de jongeren. Er wordt nauw samengewerkt aan een geïntegreerde behandeling, waarbij het trajectplan en het perspectiefplan de leidraad zijn.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld organiseren gezamenlijk de behandeling nog onvoldoende cyclisch

De gezamenlijke visie op de behandeling van jongeren zoals hierboven beschreven is in de uitvoering van de behandeling nog niet cyclisch geborgd. De oude behandelplancycclus was wel geborgd, maar was onvoldoende gezamenlijk vormgegeven. Horizon heeft zelf geconstateerd dat de behandelcycclus en bijbehorende rapportage bij locatie Anker voor verbetering vatbaar was. Vanaf 1 oktober 2013 heeft locatie Anker een nieuwe werkwijze ingevoerd om het behandeltraject van de jongeren vorm te geven, die binnen heel Horizon gelijk is. Deze werkwijze was ten tijde van het onderzoek nog beperkt geïmplementeerd.

Sinds 1 oktober start de intercedent - dit is een senior gedragswetenschapper die tevens GZ-psycholoog is - na aanmelding van de jongere bij Horizon met het opstellen van een trajectplan. De intercedent analyseert het dossier en voert gesprekken met de ouders, de jongere en de plaatsende instantie. Binnen vier weken na plaatsing is het trajectplan gereed. In het trajectplan zijn de toekomstige woonplaats en het toekomstig onderwijs opgenomen.

De gedragswetenschapper die verbonden is aan de leefgroep stelt binnen een week na binnenkomst van de jongere een voorlopig perspectiefplan op en binnen zes weken wordt in samenwerking met de schoolorthopedagoog een perspectiefplan opgesteld. In de eerste periode heeft de gedragswetenschapper nauw contact met de intercedent. De einddoelen die in het trajectplan zijn opgenomen worden in het perspectiefplan nader uitgewerkt.

Iedere week komen de locatiemanager, de intercedent, de gedragswetenschapper, de schoolorthopedagoog, het afdelingshoofd en de trajectbegeleider in een zogenaamde regiebespreking bijeen. Alle jongeren die nieuw zijn binnengekomen worden daar wekelijks besproken. Daarnaast worden jongeren besproken van wie het traject bijstelling behoeft. Het perspectiefplan wordt iedere drie maanden in een behandelplanbespreking bijgesteld naar aanleiding van de evaluatie van de doelen.

De inspecties verwachten dat deze nieuwe werkwijze leidt tot het adequaat vormgeven aan en vastleggen van de behandelcycclus, waardoor monitoring en borging beter kan plaatsvinden.

Instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} vullen sinds 2012 de monitor jeugdzorg^{PLUS} in. Hiermee verzamelen de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} gedurende een langere periode gegevens van en over de jongere

om onder andere zicht te krijgen op het resultaat van de begeleiding en de behandeling. Bij opname in locatie Anker wordt een startmeting gehouden, tijdens de behandeling wordt naar de voortgang gekeken en een half jaar na vertrek wordt een eindmeting gedaan. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar. Op organisatieniveau heeft locatie Anker als doel in het jaarplan opgenomen dat in 2014 70% van de trajecten loopt zoals gepland. Dit zal door de trajectbegeleider worden gemonitord.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners

Op individueel niveau van de jongere kunnen tijdens de behandeling trainingen of therapieën worden ingezet. In de uitstroomfase wordt door de trajectbegeleider contact gelegd met de vervolginstelling en er vindt een warme overdracht plaats. Met vervolgscholen wordt in een vroeg stadium contact opgenomen door de onderwijscoördinator om de overgang voor te bereiden. Door de adequate samenwerkingsafspraken zijn er volgens de medewerkers weinig wachttijden voor de jongeren.

Op organisatieniveau hebben zowel locatie Anker als Scholengemeenschap Harreveld adequate samenwerkingsafspraken gemaakt met ketenpartners, zowel gericht op de periode dat de jongeren in locatie Anker verblijven als in het kader van de trajectbenadering. Zo zijn er afspraken met de crisisdienst, verslavingszorg, ambulante en specialistische GGZ-instellingen en onderwijsinstellingen over de samenwerking tijdens de gesloten fase. Daarnaast zijn er afspraken met andere locaties van Horizon, verschillende instellingen voor jeugd & opvoedhulp en jeugd-GGZ in met name de provincie Zuid-Holland en afspraken met verschillende scholen over doorplaatsing.

2.2 Perspectief

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	✓	
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief		✓
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	✓	
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	✓	
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	✓	
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	✓	
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	✓	

Toelichting

Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld gezamenlijk

Sinds 1 oktober 2013 wordt er gewerkt met een trajectplan en een nieuw perspectiefplan, dat een integratie is van het hulpverleningsplan van locatie Anker en het onderwijsplan van de school. Het toezicht vond half november 2013 plaats, dus kort na de invoering van de nieuwe werkwijze, waardoor pas vier jongeren een nieuw perspectiefplan hadden. Toch beoordelen de inspecties dit criterium als voldoende, want ook de jongeren die al langer op locatie Anker verblijven, hebben een perspectiefplan met daarin opgenomen een onderwijsplan, dat is opgesteld door de gedragswetenschapper van de leefgroep en de schoolorthopedagoog samen. Ook deze 'oude' plannen zijn van instelling en school gezamenlijk en bevatten gemeenschappelijke doelen.

Het trajectplan is onvoldoende gericht op perspectief

De inspectie beoordeelt deze indicator nog als onvoldoende, omdat in de perspectiefplannen van de jongeren die voor 1 oktober 2013 in locatie Anker zijn opgenomen pas in het tweede plan, dat na zes maanden beschikbaar is, een perspectief op het gebied van de toekomstige verblijfplaats en het toekomstige onderwijs is opgenomen. Daarnaast is in deze plannen geen perspectief opgenomen met betrekking tot de vrijetijdsbesteding van de jongeren. Een duidelijke behandelcyclus met inhoudelijke evaluaties en daarop gebaseerde bijstellingen was in de dossiers die dateren uit de periode van voor 1 oktober niet terug te vinden.

Voor jongeren die vanaf oktober instromen is het perspectief wel aantoonbaar snel duidelijk. Ten tijde van het toezicht is locatie Anker bezig met de invoering van een nieuw cliëntsysteem (Care4) en wordt de werkwijze voor de nieuwe traject- en perspectiefplannen geïmplementeerd. Deze nieuwe werkwijze brengt met zich mee dat het perspectief van de jongeren vanaf de start van de plaatsing in beeld is. Ook heeft de inspectie gezien dat in de trajectplannen standaard aandacht is voor het uitstroomperspectief, zowel op een gewenste woonplaats als ook op onderwijs of dagbesteding en vrijetijdsbesteding.

Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en hypothese voor de behandeling

Zoals eerder aangegeven werden voor 1 oktober 2013 de perspectiefplannen opgesteld door de gedragswetenschapper van de leefgroep en de schoolpedagoog samen na analyse van de problematiek. In de nieuwe werkwijze stelt de intercedent een trajectplan op met daarin informatie over de voorgeschiedenis en de problematiek van de jongere. De gedragswetenschapper van de leefgroep start met een nadere uitwerking van de einddoelen uit het trajectplan in een voorlopig perspectiefplan. In de eerste periode na plaatsing onderhoudt de intercedent nauw contact met de gedragswetenschapper van de leefgroep en de schoolpedagoog. Op de leefgroep starten alle jongeren met het instroomprofiel en de basisprofielen van YOUTURN. Totdat het trajectplan is vastgesteld wordt de jongere iedere week besproken in de wekelijkse regiebijeenkomst. Na zes weken wordt het perspectiefplan besproken en vastgesteld. Jongeren volgen binnen YOUTURN vervolgens persoonlijke ontwikkelingsprofielen gericht op de behandeldoelen. Indien nodig kan de jongere trainingen of therapie volgen. Binnen locatie Anker worden de vaktherapieën

psychomotore, drama- en muziektherapie aangeboden. Ook kunnen de gedragswetenschappers diverse cognitieve gedragstherapieën aanbieden. Extern wordt gebruik gemaakt van EMDR of drugshulpverlening. Deze hulpverlening wordt op de locatie Anker aangeboden, waardoor de lijnen kort zijn. Pedagogisch medewerkers zorgen voor een warme overdracht over het verloop van de therapie. De gedragswetenschappers stemmen telefonisch of via de e-mail af met de externe hulpverleners.

Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van een jongere

Op de leefgroep wordt direct gestart met kennismaken en met de behandeling van de jongere door middel van het instroomprofiel van YOUTURN. Alle jongeren geven aan dat zij binnen enkele dagen na plaatsing naar school konden. Direct na binnenkomst heeft de jongere een intakegesprek op de school. Veelal heeft de school dan al voorinformatie beschikbaar over de jongere. Als het niveau en de richting van de jongere duidelijk is kan de jongere de volgende dag starten met onderwijs. In enkele gevallen duurt het volgens de medewerkers een paar dagen voordat helder is op welk niveau de jongere kan instromen, doordat het niet lukt om informatie van de vorige school te krijgen.

De doelen van de jongere uit het trajectplan zijn SMART² uitgewerkt

Alle jongeren met wie de inspectie heeft gesproken in dit onderzoek hebben aangegeven dat zij weten aan welke doelen zij moeten werken, zowel op de leefgroep als op school. De doelen worden in overleg met de jongeren opgesteld. Jongeren starten na binnenkomst op de leefgroep direct met de instroomfase en vervolgens de basisprofielen, persoonlijke ontwikkelingsprofielen en uitstroomfase van YOUTURN. Doordat de doelen gekoppeld zijn aan YOUTURN, worden doelen heel concreet en begrijpelijk voor de jongeren gemaakt. Hierbij worden volgens de medewerkers veel oefensituaties aan de jongeren aangeboden.

Bij het onderwijs op (V)MBO-niveau zijn de doelen meetbaar via een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Aandachtspunt is het praktijkonderwijs. Voor jongeren die praktijkonderwijs volgen, zijn de doelen minder concreet omschreven.

De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs

Alle jongeren met wie de inspectie heeft gesproken in dit onderzoek zijn goed op de hoogte van de voortgang van de behandeling en het onderwijs. Pedagogisch medewerkers scoren de doelen iedere dag met de jongere. De voortgang van de jongere wordt wekelijks in mentorgesprekken met de jongere besproken aan de hand van zelfevaluatieformulieren. Na het behalen van een ontwikkelingsprofiel krijgt de jongere een certificaat. Op de school wordt gericht gewerkt aan het halen van een diploma of certificaat. Jongeren krijgen meerdere malen per jaar een rapport. Verder weten vrijwel alle jongeren die de inspectie heeft gesproken, waar zij naartoe gaan na hun verblijf bij locatie Anker. Voor ongeveer een derde van de geïnterviewde jongeren is niet duidelijk hoe lang het traject binnen locatie Anker nog duurt. Dit hangt soms samen met de wachttijden bij specifieke vervolgplekken. Soms hangt het samen met het behalen van de behandeldoelen; een

² Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden

aantal geïnterviewde jongeren gaf aan te weten welke doelen zij moeten halen voor zij kunnen uitstromen, maar zij weten nog niet hoe lang dat gaat duren.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld betrekken het gezinssysteem adequaat bij de behandeling en het onderwijs

Alle jongeren bij locatie Anker hebben een trajectbegeleider die contact heeft met ouders over het verloop van het traject. Daarnaast heeft de mentor van de leefgroep wekelijks contact met de ouders. Alle geïnterviewde jongeren hebben aangegeven dat hun ouders aanwezig kunnen zijn bij de planbesprekingen en het merendeel van deze jongeren noemt dat ouders kunnen meebeslissen. Als ouders aanwezig zijn bij de perspectiefplan-bespreking krijgen zij ook een rondleiding door de instelling en de school.

Locatie Anker biedt zelf geen behandeling aan ouders gedurende het verblijf van de jongere. Als ouders ondersteuning of behandeling krijgen, dan is locatie Anker hier volgens medewerkers van op de hoogte en is er contact met de behandelaar van de ouders.

De coördinator van de school legt het eerste contact met ouders. Leerkrachten zien de ouders bij de perspectiefplan-bespreking. De leerkrachten geven aan daarnaast contact te onderhouden met de ouders over de resultaten op school als ouders hier behoefte aan hebben.

Vier ouders die de inspectie sprak waren tevreden over de mate waarin zij betrokken werden bij de behandeling door locatie Anker en de school. Eén van de ouders was niet tevreden. Deze ouder vond dat de communicatie beter kon. Alle geïnterviewde jongeren, op één na, gaven aan dat hun ouders/wettelijke vertegenwoordigers meepraten en meebeslissen over de behandeling.

2.3 Resultaat

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	✓	
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	✓	

Toelichting

De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat

De medewerkers geven aan dat jongeren pas doorstromen als alle einddoelen die nodig zijn voor het vervolgetraject gehaald zijn. De medewerkers schatten in dat ongeveer 70% tot 80% van de behandeldoelen die bij de start zijn opgesteld, gehaald worden. Een deel van de startdoelen wordt bijgesteld. In de wekelijkse regiebespreking wordt de voortgang van de behandeling van de

jongere besproken en wordt indien nodig besloten tot aanpassing van het traject. Bij jongeren die 18 jaar worden, komt het voor dat bij de beëindiging van het verblijf niet alle doelen gehaald zijn.

Het onderwijs is sterk diplomagericht, omdat een diploma of certificaat jongeren een goede basis geeft voor vervolgonderwijs na verblijf in locatie Anker. Scholengemeenschap Harreveld heeft een licentie om leerlingen bij de VMBO-opleidingen te certificeren en diplomeren. Daarnaast is er een samenwerkingsovereenkomst met een ROC om MBO-onderwijs op de niveaus 1 en 2 aan te bieden. Over het algemeen lukt het jongeren op het VMBO of MBO om de doelen te halen. Bij de richting consumptief sluiten vrijwel alle leerlingen af met een diploma. Leerkrachten geven aan dat het behalen van concrete doelen binnen het praktijkonderwijs lastiger is.

Bij alle leerlingen wordt de voortgang tweewekelijks besproken, dan kunnen doelen bijgesteld worden of kan er extra ondersteuning aan de leerling worden geboden. Sinds kort werkt de school met een nieuw leerlingvolgsysteem: MLS. Bij binnenkomst vindt een nulmeting plaats en de resultaten worden driemaandelijks gemeten.

Locatie Anker meet tot dusver niet door middel van doelrealisatie in hoeverre de doelen van de behandeling behaald zijn. In januari 2014 wordt gestart met een training doelrealisatie. In het nieuwe systeem Care4 is een module ingebouwd om de realisatie van doelen te kunnen meten. Inmiddels zijn wel alle jongeren ingevoerd in de zorgmonitor.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs

Locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld zetten zich voldoende in om te komen tot een goede aansluiting met de vervolgzorg en het vervolgonderwijs voor de jongere. De vervolgwoonplek van een jongere sluit volgens de geïnterviewde jongeren en de medewerkers over het algemeen aan bij de uitstroomsituatie van de jongere. Als het perspectief van een jongere is om terug naar huis te gaan kan de jongere oefenen met steeds langer verlof. Ook zijn er mogelijkheden om kennis te maken met en eventueel te logeren op een vervolgplek, zoals bijvoorbeeld bij Horizon, locatie Rijnhove. Medewerkers zorgen naar eigen zeggen altijd voor een warme overdracht.

Geschikt vervolgonderwijs is volgens de medewerkers redelijk goed te organiseren. De Aloysius Stichting is aangesloten bij de taakgroep gesloten onderwijs, waardoor zij kunnen aansluiten bij convenanten die anderen hebben gesloten met de diverse ROC's in Nederland. De jongeren stromen over het algemeen (90%) uit in de provincie Zuid-Holland, waarbij doorstroom naar scholen binnen de organisatie van Horizon probleemloos verloopt. De school geeft aan veel te investeren in het contact met ROC's in de provincie Zuid-Holland. Leerkrachten geven aan dat de stap naar het vervolgonderwijs wel groot is voor de jongeren, omdat er veelal minder begeleiding is en er grotere klassen zijn. De school zorgt ervoor dat de Programma's van Toetsing en Afsluiting en het laatste onderwijsverslag altijd snel naar een vervolgschool worden gemaild; daarnaast is er telefonisch contact met de vervolgschool. De trajectbegeleider levert tot zes maanden na vertrek nazorg aan jongeren die uit locatie Anker zijn vertrokken.

Locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld streven ernaar dat het perspectief bij aanvang van de behandeling al duidelijk is. Daardoor kunnen jongeren eerder aangemeld worden voor een vervolgplek en/of vervolgonderwijs, zodat er minder last is van eventuele wachtlijsten.

Bij doorstroom intern bij Horizon naar een open of besloten groep is de continuïteit gegarandeerd, ook van het onderwijs.

Medewerkers zien een knelpunt in de doorstroom van jongeren die binnenkort 18 jaar worden. De stap vanuit gesloten behandeling naar trajecten voor 18+ jongeren, zoals een Kamer Training Centrum, is veelal te groot voor jongeren. Daarnaast is het realiseren van een vervolgplek voor jongeren met ernstige seksuele problematiek een knelpunt. Vervolginstellingen zijn terughoudend in het opnemen van deze jongeren en bij instellingen die deze jongeren wel opnemen zijn de wachtlijsten vaak erg lang. Op de open groep Prisma van Horizon vindt bijscholing van de medewerkers plaats om deze jongeren naar Prisma door te kunnen plaatsen. Tot slot zijn jongeren met een autistische stoornis in combinatie met agressieproblematiek vaak lastig door te plaatsen, deze jongeren vallen tussen psychiatrie en jeugdzorg in.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en nabeschuiving

In dit hoofdstuk oordelen de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs in hoeverre instelling en school in staat zijn een toereikend behandeltraject aan de jongeren te bieden.

Dit hoofdstuk bevat twee paragrafen. In paragraaf 3.1 staan het eindoordeel van de inspecties en de verbetermaatregelen. Paragraaf 3.2 bevat een nabeschuiving van de inspecties over het toezicht.

3.1 Eindoordeel

Eindoordeel

De inspecties beoordelen 10 van de 12 criteria als voldoende en komen daarmee tot het eindoordeel dat de kwaliteit van het behandeltraject voor jongeren in de gesloten groepen van Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld voldoende is.

Horizon, locatie Anker en Scholengemeenschap Harreveld zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties verwachten dat Horizon, locatie Anker binnen zes maanden zorgt:

- dat de integrale werkwijze, de trajectbenadering, ook daadwerkelijk geïmplementeerd en geborgd wordt en dat de kwaliteit van evaluaties op cliëntniveau en monitoring op organisatieniveau verbeteren;
- dat voor alle jongeren die al langer in Horizon, locatie Anker verblijven versneld een perspectiefplan beschikbaar is waarin het perspectief helder is verwoord.

3.2 Nabeschuiving

Aangezien het toezicht plaatsvindt in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak, willen de inspecties hieraan aandacht geven in deze nabeschuiving.

In 2012 startte het merendeel³ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. Daar hoorde het pilotproject van locatie Anker niet bij. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling bij locatie Anker een 'work in progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar de nieuwe aanpak was nog maar net gestart. Zoals aangegeven is de beoordeling van de meeste criteria bij locatie Anker voldoende.

³ Bij een deel van de instellingen, waaronder bij Horizon, locatie Anker, kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

Maar ook is duidelijk dat nu de instelling en school nog maar kort voor het toezicht met de trajectaanpak zijn begonnen er met name op het gebied van monitoring en borging nog werk verzet moet worden.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat er niet altijd sprake is van continuïteit van het zorgtraject. Bij locatie Anker gaat het daarbij met name om jongeren met specifieke problematiek, zoals ernstige seksuele problematiek. Voorzieningen die de jongeren een woonplek zouden kunnen bieden, zijn nog niet altijd bereid om hen te accepteren. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school

Wijze van beoordelen

De inspecties formuleren hun verwachtingen per thema in criteria met bijbehorende indicatoren. De inspecties beoordelen per indicator met voldoende of onvoldoende. *Bij elk thema moet het volgende minimale aantal criteria voldoende zijn om over de gehele toets als voldoende beoordeeld te worden:*

- *in thema 'planmatigheid' minimaal 2 criteria,*
- *in thema 'perspectief' minimaal 4 criteria,*
- *in thema 'resultaat' minimaal 1 criterium.*

Tegelijkertijd mogen in totaal maximaal drie criteria onvoldoende zijn voor een eindoordeel voldoende.

De inspecties weten dat de trajectbenadering in 2012-2013 nieuw is voor de instellingen.

De inspecties verwachten dan ook niet dat het thema 'planmatigheid' volledig operationeel is. In de waardering van de indicatoren zullen de inspecties onderscheid maken. De indicatoren die *cursief* zijn aangegeven, moeten operationeel zijn. De indicatoren die niet cursief zijn beoordelen de inspecties als voldoende wanneer duidelijk wordt in het toezicht dat er een start is gemaakt door de instelling. Dat wil zeggen: er is een beleidsdocument, er is een verantwoordelijke en er is sprake van een begin van implementatie.

De inspecties verwachten dat het thema 'perspectief' volledig operationeel is. Zij verwachten dat het thema 'resultaat' eveneens volledig operationeel is, maar hierbij tekenen zij aan dat zij het voldoende beoordelen als de instellingen en de scholen zichtbaar inspanningen laten zien in het netwerk.

Toelichting op het toetsingskader: leeswijzer

De thema's van het onderzoek staan telkens boven de criteria, indicatoren en bronnen van dat thema.

In de eerste kolom staan de criteria (normen) geformuleerd aan de hand waarvan de inspecties het handelen van de instellingen beoordelen. In de criteria staat wanneer de inspecties het goed vinden. In de tweede kolom zijn de indicatoren benoemd aan de hand waarvan de inspecties nagaan in hoeverre aan de criteria wordt voldaan. In de indicatoren staat dus waaraan de inspecties kunnen zien in hoeverre aan de criteria wordt voldaan.

Planmatigheid in behandeling en onderwijs Voorwaarden voor een toereikend behandeltraject zijn gerealiseerd	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	<i>Er is een gezamenlijk beleidsdocument van de school en de instelling met daarin:</i> ➤ <i>afspraken over doelen gericht op het traject van de jongeren</i> ➤ <i>afspraken over behandeling en onderwijs</i> ➤ <i>afspraken over een overlegstructuur op alle niveaus</i> ➤ <i>afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden</i>
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch en handelen overeenkomstig	<i>Instelling en school hebben een gezamenlijke behandelcyclus voor jongeren vastgesteld (pdca):</i> ➤ <i>op individueel niveau jongere, met daarin:</i> ○ <i>registratie (plannen, meten van resultaat)</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ➤ <i>op organisatieniveau, met daarin:</i> ○ <i>resultaten van de behandeling en het onderwijs</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ○ <i>resultaten langere termijn (minimaal 0,5 jaar)</i>
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	<i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op individueel niveau jongere:</i> ➤ <i>er is overeenstemming over te bereiken doelen</i> ➤ <i>er is overeenstemming over informatie-uitwisseling</i> ➤ <i>afspraken worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld</i> <i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op organisatieniveau, er zijn:</i> ➤ <i>afspraken met BJZ en instellingen voor jeugdzorg</i> ➤ <i>afspraken met extramurale behandelaars (LVB-zorg, GGZ-zorg, verslavingszorg)</i> ➤ <i>afspraken met toeleverende scholen en vervolgscholen (V(S)O, ROC)</i> ➤ <i>afspraken met arbeidsbureau/werkvoorziening</i>

Perspectief De individuele jongere krijgt behandeling en onderwijs gericht op zijn perspectief	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	<i>Er is een fysiek individueel plan per jongere van school en instelling samen</i>
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief	<i>Het plan stuurt minimaal aan op het realiseren van:</i> ➤ <i>een verblijfplaats</i> ➤ <i>een plaats in het onderwijs en/of werk</i> ➤ <i>vrijtijdsbesteding</i> ➤ <i>verbetering van het gedrag (bijv. wegnemen van verslaving, afhankelijkheid, criminaliteit)</i>
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	<i>Het trajectplan is gebaseerd op:</i> ➤ <i>een gezamenlijke intake</i> ➤ <i>een gezamenlijke analyse van de problematiek</i> ➤ <i>een werkhypothese voor de behandeling</i> ➤ <i>de jongere en het (gezins)systeem</i>
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	<i>De jongere start uiterlijk op de 2e werkdag na de plaatsing met onderwijs</i> <i>Werkhypothese behandeling is binnen 2 weken na plaatsing beschikbaar</i>
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	<i>Doelen zijn</i> ➤ <i>specifiek</i> ➤ <i>meetbaar</i> ➤ <i>acceptabel</i> ➤ <i>realistisch</i> ➤ <i>tijdgebonden</i> <i>(kleine stappen, gekoppeld aan interventie)</i>
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en	<i>De jongere weet:</i> ➤ <i>aan welke doelen hij moet werken</i> ➤ <i>hoe lang hij nog in de jeugdzorg+ zit (of: aflopen machtiging)</i>

onderwijs	➤ waar hij na verblijf binnen de instelling naar toe gaat ➤ hoe de voortgang is van behandeling/onderwijs (aandachtspunt: plan in de taal van de jongere) Besluiten over behandeling/onderwijs worden altijd in samenspraak met jongere gemaakt: ➤ de jongere is aanwezig bij trajectplanbesprekingen
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 jaar en ouder hiermee instemt)	Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om aanwezig te zijn bij besprekingen Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om mee te beslissen over behandeling/onderwijs
Resultaat Behandeling jongere en scholing leerling hebben resultaat	
Criteria Wanneer is het goed?	Indicatoren Waar zien we dat aan?
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	De uitstromende jongere heeft de behandeldoelen behaald De uitstromende jongere heeft de onderwijsdoelen behaald De vervolwoonsituatie sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere Het vervolgonderwijs sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	De jongere kan zonder tijdverlies door naar de volgende woon/behandelsituatie (doorgaande zorglijnen) De jongere kan zonder tijdverlies door naar het volgende onderwijs/dagbestedings-programma (doorgaande leerlijnen) De instelling en de school weten na uitstroom waar de jongeren wonen en werken/leren Er is zo nodig vervolgzorg op maat gerealiseerd voor het gezin, om te zorgen voor continuïteit

Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties

Vraagstelling

De inspecties hebben de volgende vraagstelling voor het onderzoek geformuleerd:

Krijgen de jongeren een toereikend behandeltraject in de instellingen en scholen voor jeugdzorg^{PLUS}?

Toetsingskader

De verwachtingen van de inspecties in het toetsingskader zijn gebaseerd op de in 2008 ontwikkelde 'veldnormen', het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. Omdat het deels open normen betreft, hebben de inspecties zich laten inspireren door:

- het boek "JeugdzorgPlus Trajectzorg voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen. Een quick scan van de literatuur"⁴;
- een bijeenkomst met deskundigen uit de wetenschap in april 2012 om te bepalen wat de belangrijkste thema's en criteria (en indicatoren) zijn;
- een werkbijeenkomst waarvoor alle instellingen en scholen zijn uitgenodigd in mei 2012 om de indicatoren te bepalen en nader in te vullen tot 'waaraan zie je dit in de praktijk'.

Tot slot zijn in september 2012 vertegenwoordigers van instellingen en scholen uitgenodigd om te reageren op het toetsingskader en de daarin opgenomen paragraaf 'wijze van beoordelen'.

Toen de inspecties na de drie raadplegingen het toetsingskader hadden vastgesteld, ontwikkelden zij de instrumenten voor het toezicht. In een pilot in november 2012 zijn het toetsingskader en de instrumenten getest en waar nodig aangepast. Daarna volgde uitvoering van het praktijkonderzoek in de instellingen en scholen.

Uitvoering toezicht

De inspecties voeren het toezicht uit in 2013 bij *alle* bestaande instellingen en interne scholen voor jeugdzorg^{PLUS} waar het toezicht stap 1 en stap 2 is afgerond. Bij instellingen met meerdere vestigingen beperken de inspecties zich in principe tot uitvoering van het praktijkonderzoek in één vestiging, tenzij een instelling in een vestiging een van de bezochte vestiging afwijkende behandelapproach heeft ingericht, bijvoorbeeld voor een specifieke doelgroep; in dit laatste geval bezoeken de inspecties ook de vestiging met de afwijkende behandelapproach. Is hiervan geen sprake, dan streven de inspecties naar toetsing van die vestiging die zij in stap 2 niet bezocht hebben.

Het onderzoek op locatie bestaat uit een analyse van documenten en een praktijktoets. Dit onderzoek duurt per instelling en school anderhalve dag.

⁴ Onder redactie van Leonieke Boendermaker, 2011.

Er zit een vaste volgorde in het onderzoek:

1. presentatie van instelling en school waarin zij aangeven hoe zij de trajectaanpak georganiseerd hebben, met aandacht voor de thema's uit het toetsingskader; beleid is ter inzage aanwezig;
2. analyse cliënten-/leerlingendossiers, toegelicht door gedragswetenschapper en/of behandelaar instelling en school;
3. interviewcarroussel met jongeren (twee rondes, totaal 14 tot 20 jongeren);
4. interview met trajectbegeleiders/-regisseurs instelling en school;
5. interviews met groepsleiders/mentoren en leraren/mentoren (vier maal);
6. gesprekken met ouders;
7. onderzoek dossiers jongeren/leerlingen;
8. terugkoppeling aan de (locatie)directie.

De inspecties selecteren tijdens het onderzoek zelf de dossiers. De medewerkers, ouders en jongeren worden door de instelling en de school geselecteerd.

Rapportage

De gezamenlijke inspecties maken voor elke instelling en interne school een rapportage van het onderzoek. In deze rapportage spreken de inspecties op basis van de bevindingen in de instelling en in de school hun oordeel uit.

De inspecties vragen elke instelling en school of het concept rapport feitelijke onjuistheden bevat. Na verwerking van de reacties van de instellingen en scholen stellen de inspecties de rapportages vast. In het vastgestelde rapport nemen de inspecties de verbetermaatregelen op die zij verlangen als de kwaliteit in instelling en/of school tekort schiet.

Als de inspecties de rapportages hebben vastgesteld, bieden zij deze aan aan de staatssecretaris van VWS en aan de instellingen en scholen zelf. De inspecties plaatsen de vastgestelde rapporten op hun websites.

De inspecties schrijven na het toezicht stap 3 een geaggregeerd rapport (het slotbericht) over de resultaten van het toezicht stap 3 dat zij aanbieden aan de staatssecretaris van VWS, de minister van VWS en de minister van OC&W.

Hertoetsen

Eventuele hertoetsen zullen plaatsvinden in 2014.